

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 4 kwietnia 2022 r.

Poz. 1577

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.151.2022 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 29 marca 2022 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559) stwierdzam nieważność uchwały Nr XLIII/220/2022 Rady Gminy w Kętrzynie z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach pożarniczych członkom Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Kętrzyn, w części obejmującej:

- tytuł uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania: „członkom Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Kętrzyn”
- § 1 uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania: „członkom Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Kętrzyn” oraz sformułowania: „organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę”
- § 2 uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania: „od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej”
- § 3 uchwały

Uzasadnienie

Rada Gminy Kętrzyn, na sesji w dniu 23 lutego 2022 r., podjęła uchwałę w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Kętrzyn.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 28 lutego 2022 r.

Na wstępie należy nadmienić, iż kwestionowana uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Każda norma kompetencyjna musi być zatem tak realizowana, aby nie naruszała przepisów ustawy i uwzględniała treść delegacji ustawowej. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez radę przy podejmowaniu uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące jej nieważnością odpowiednio: w części- w zakresie, w którym przekroczone przyznane kompetencje albo - w całości.

Rada Gminy Kętrzyn, w tytule uchwały oraz w jej § 1 wskazała, że ekwiwalent ustalany jest dla członków ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Kętrzyn, za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu pożarniczym. Ponadto, w przepisie § 1 uchwały, w odniesieniu do udziału w szkoleniach i ćwiczeniach, za które przysługuje ekwiwalent, postanowiono, że dotyczy to tylko szkoleń i ćwiczeń organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę.

W ocenie organu nadzoru unormowania takie, w sposób istotny narusza normę kompetencyjną.

Podstawę prawną do podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych. Zgodnie z tym przepisem, strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu

ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny (ust. 1). Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "M.P." na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy (ust. 2).

Literalne brzmienie powołanych przepisów ustawy określa granice upoważnienia rady gminy, zgodnie z którym uchwała rady gminy powinna określać wysokość ekwiwalentu pieniężnego.

Należy w tym miejscu podnieść, że obowiązująca ustawa o ochotniczych strażach pożarnych, w sposób odmienny aniżeli poprzednio obowiązująca regulacja, określa krąg podmiotów uprawnionych do ekwiwalentu. W tym zakresie art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych posługuje się pojęciem „strażak ratownik OSP”, które w świetle przepisów ustawy, nie jest tożsame z pojęciem „członka ochotniczych straży pożarnych”. Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej „strażakami OSP”. Z art. 8 ustawy, wynika natomiast, że strażakiem ratownikiem OSP jest strażak OSP, który spełnia określone w nim wymagania, mianowicie: 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1, 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych, 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych. Tym samym pojęcie „strażaka ratownika OSP”, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, jest węższe niż pojęcia „członka ochotniczych straży pożarnych” czy „strażaka OSP”. Uchwała Rady Gminy Kętrzyn, stanowiąc o ekwiwalencie dla „członków ochotniczych straży pożarnych”, odbiega od brzmienia upoważnienia ustawowego i wykracza poza jego zakres.

Sprzeczne z przepisami ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, pozostaje także ograniczenie możliwości uzyskania ekwiwalentu za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu, jedynie do szkoleń i ćwiczeń, organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę – jak to wskazano w treści § 1 badanej uchwały. Organ nadzoru podnosi, że zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy, w przeciwieństwie do poprzednio obowiązującej regulacji, nie wskazano wyłącznie Państwowej Straży Pożarnej, czy gminy jako organizatora szkoleń pożarniczych, za które należy się ekwiwalent w ustalonej w uchwale wysokości. W przepisie tym mowa jest ogólnie o uczestnictwie w „szkoleniu”, co koresponduje z treścią art. 3 pkt 6 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, w którym - określając zadania ochotniczych straży pożarnych - ustawodawca, wskazał na udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych nie tylko przez Państwową Straż Pożarną oraz gminę, ale również przez inne uprawnione podmioty. Zatem w kwestionowanej uchwale, Rada Gminy Kętrzyn, w sposób nieuprawniony zawężyła krąg podmiotów organizujących szkolenia, za które należy się ekwiwalent w ustalonej wysokości.

Ponadto należy podkreślić, iż stosownie do ww. art. 15 ust. 1 zd. 1. ustawy rada gminy ma jedynie określić wysokość ekwiwalentu, natomiast określenie zasad jego obliczania i wypłacania - „od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej” stanowi wykroczenie poza upoważnienie, wynikające ww. powołanego przepisu ustawy. Nie bez znaczenia w tym zakresie pozostaje, że szkolenia lub ćwiczenia, mogą odbywać się także na terenie jednostki, co oznacza, iż brak jest podstaw do wprowadzania zasady naliczania ekwiwalentu od chwili zgłoszenia wyjazdu z jednostki.

Z tych też względów, wyeliminować należy treść § 2 uchwały, w zakwestionowanym na wstępie zakresie.

Ostatecznie też, sprzeczny z prawem jest przepis § 3, w myśl którego traci moc uchwała Nr XXVII/154/2016 Rady Gminy Kętrzyn z dnia 31 sierpnia 2016 roku w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczych straży pożarnych terenu Gminy Kętrzyn za udział w działaniu ratowniczo-gaśniczym i szkoleniu pożarniczym. Wskazana uchwała została podjęta na podstawie art. 28. ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 86). Przepis ten, został z dniem 1 stycznia 2022 r. uchylony przez art. 38 pkt 12 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz.U. z 2021 r., poz. 2490). Zgodnie z § 32 ust. 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” z dnia 20 czerwca 2002 r.

(Dz. U. z 2016 r. poz. 283 ze zm.), jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy, albo uchyla się przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą odpowiednio z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej albo z dniem wejścia w życie przepisu uchylającego upoważnienie do wydania tego aktu. Oznacza to, że wymieniona w § 3 kwestionowanej uchwały, uchwała Nr XXVII/154/2016, utraciła moc obowiązującą z mocy prawa.

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie trzydziestu dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki